

tolke dette, men der kommer først det Spørgsmaal op for mig: vil man kalde det en Dyrighedsbefaling, og nu maa den højtærede Trafikminister ikke sige: jeg staar med det store Ansvar for at føre disse Jærnbaneanlæg igennem, og jeg er nødt til at gøre det og det. Det lyder saa stort, men der er ogsaa andet stort, Kirkens og privates Rettigheder ere ogsaa store, og dette, om Jærnbaneanlægget standses ved, at man ikke faar Jyld, er en Sag, man kan rejse Kvæstion om. Man maa ikke ubetinget sige, at fordi jeg har Ekspropriationsmyndighed, har jeg for det første Dyrighedsmagt, og tillige den Ret, at min Befaling skal adlydes. Hvad Befaling er, vide vi alle, men hvad jeg spørger om, er, ville vi erkende, at enhver Regeringsmyndigheds eller enhver Regeringshandlings Udøvelse er en Dyrighedsbefaling? Lige over for det stiller jeg det Spørgsmaal til alvorlig Overvejelse: Naar jeg staar med en mig tillagt privatretlig Besiddelse og siger: Du maa ikke tage min Have, saa er der i dette Tilfælde noget, der skal beskyttes, og saa forekommer det mig, at det skal ske ved Domstolene. Derfor rammer heller ikke det Tilfælde, som den højtærede Justitsminister anførte, meget stærkt. Naar jeg tager f. Eks. Karantæneloven, saa kan det jo efter den forbydes at føre Ting ind i Landet, og det kan ogsaa bestemmes, at de og de Kreaturer skulle slaas ned. Det kan jeg fortaale, at man der har en Regeringsmyndighed, som har givet sin Befaling, og man vil heller ikke paa dette Omraade standses, hvad der er befalet. Loven siger, Klude og Blomster maa ikke indføres, men nu kommer en Mand og vil indføre Bohave, hvorledes vil man saa stille sig? Eller, man vil for Eksempel foretage Nedslagning af Kreaturer, men — det er et tænkt Eksperiment — vi undtage Guldblodsheste, saa skabes der derved et Spørgsmaal, som i højeste Grad fortjener Overvejelse. Dette er kun for at pege paa et Spørgsmaal, der har den allerfineste juridiske Karakter, og som efter min Mening her ligger fremme. Allermindst kan jeg forstaa — jeg tager maaste fejl — at man siger, at naar en privat Mand har faaet en saadan Undtagelsesrettighed, han maa ikke benytte Jogden til at beskytte sig. Jeg kender vel Professor Deunghers Skrift, som vistnok er det eneste i Litteraturen, der indeholder noget derom. Det er et kurforst Citat, som naar staa hen. Men jeg har lyttet efter at høre Motiverne for, at jeg ikke kan lade mine private Rettigheder begynde med Beskyttelse ved Jogden. Der er ingen Lov, der siger, jeg ikke maa gøre det. Loven siger, at naar jeg har en privat Rettighed, kan jeg

bringe den ind for Domstolene, saa kan jeg begære Jogdens Vistand for at blive beskyttet og bruge de Retsmidler, som efter Loven ere berettigede for at holde paa det en Gang nedlagte Forbud. Saadan tror jeg, Loven er, og det hele, jeg har hørt sige derimod, er, at det vilde gøre enhver Regeringshandling umulig. Na, nej, slet ikke! Ja, under den Forudsætning, at Loven har med udgytge Domstole, at gøre, men naar nu Loven har lagt Borgernes Værn i Domstolenes Hænder, maa vi finde os deri, og Værnet maa være godt nok ogsaa for Dyrigheden, thi Jogden finder ikke paa at sætte sig i Bevægelse for at forhindre Jærnbaneanlægget i at anlægge en Jærnbane paa det Sted, hvor der ingen Rettighed er, men naar der er en Rettighed, er jeg efter vor Lovgivning tilbøjelig til at tro, at det vilde være underligt at sige, at saa maa det Retmiddel ikke benyttes. Det vil ikke blive hindret, medmindre Domstolene finde det rigtigt. Naar der nu imidlertid siges, at denne Magt har Dyrigheden alligevel, saa siger jeg nej, thi netop hvor det gælder at værne privatretlige Forhold, har Loven saet, at der skal Borgerne have Værnet hos Retten og ikke hos Dyrigheden. I det Tilfælde maa Dyrigheden, hvis der er en Joged, som efter Loven bør beskytte giune Rettigheder, trække det korteste Straag. Det forekommer mig at være Kvæstionen i denne Sag. Jeg fatter mig saa kort, fordi jeg ved, at Tiden er langt fremrykket, og fordi jeg mener, at man, inden man stilles, skulde have Jølleen af, at det er det Sagen drejer sig om, og at det er det eneste, der har Interesse. Anden Bevarelse kan jeg, som sagt, ikke give. Der var meget, jeg kunde have lyst til at tage med, men det skal jeg ikke komme ind paa. Maa jeg blot endnu sige, at naar det siges, at derved bliver Regeringen daarlig stillet, saa tror jeg, det er Loven, der har stillet den saaledes. Men, hvad er da Regeringens Vej lige over for et saadant berettiget Forbud, der bliver nedlagt? Den er simpelthen den, at dette Forbud skal forfølges meget hurtigt, inden næste Retsdag. Det er ogsaa slet in casu, og saa maa Regeringen ved Domstolene se at faa det Spørgsmaal løst, om der er en Rettighed, som er krænkelse eller ikke. Jeg tror, det havde været Bejen i nærværende Tilfælde, og at man ikke skulde have saet, at Forbudet var en Nullitet; jeg ved ikke, hvorpaa det kan bygges, men man skulde dog hynes, at det i dette Tilfælde kunde være berettiget først at forlange det afgjort af Retten, om Jogedforbudet var ugyldigt eller ulovligt foretaget. Ja, de Herrer ville forstaa, at naar jeg ser saaledes paa Sagen, paa dette, som jeg kalder Hoved-